

Teki melkolailla kiusallisen vaikutuksen kuulla edistysmieliseksi mainitun hallituksen jäsenen vastineen tehtyyn välikysymykseen. Nämhän heittäytyi vastineessaan osittain tietämättömyksi tapahtuneista oikeusloukkauksista, osittain arveli hän niiden johtuneen väärinkäsityksistä ja teki ne näin ollen pilkanalaisiksi taosittain myöskin arveli, että ne jotka ovat kärsineet oikeusloukkauksia, voivat saada tarvittavan hyvityksen nostamalla syytteen. Tämä syytteenostamisoikeus on tietenkin teoreettisesti kaikilla olemassa, mutta kuten täällä jo on mainittu, ei sitä tämmöisistä näinkin pientä laatua olevista rikkomuksista mielellään käytä. Ja kun useimmat vaalivapauden rikkojat liksiksi vielä ovat olleet viranomaisia, nimismiehiä ja poliiseja, siis virallisia syyttäjiä, on ymmärrettävää, että näiden puoleen ei ole voinut ajatella-kaan kääntyä vaatimuksineen syytteenostosta.

Täällä ovat useat puhujat, etenkin ed. Itkonen, esimerkeillä osoittaneet, että sisäministerin epäilykset tämmöisten vaalivapauden loukkausten tapahtumisesta eivät olleet oikeat, vaan että niitä tosiaankin on sattunut ympäri maata eri kunnissa ja monenlaisia. Mutta vaikkakin asettuisi sille kannalle kuin äsken ed. Arajärvi, että tämmöiset loukkaukset ovat olleet ymmärrettäviä - ja minä olen valmis häntä tässä mielipiteessä kannattamaan, sillä jatkuvaisuuden lain vuoksi viranomaiset ja ermenkaiikkaa suojeluskuntalaiset tietenkin vaalienkin aikana katsoivat olevansa oikeutetuja menettelemään lainvastaisesti kuten aikaisemminkin - mutta vaikka asettuikin tälle kannalle, niin jmm kuitenkin ermitä tapauksia, joita ei voida selittää yksinomaisesti jatkuvaisuuden lain avulla. Eräs tämmöinen tapaus on se, jossa systemaattisesti kautta maan pantiin toimeen vissiin suuntaan käyvä vaalivapauden rajoitus. Tarkoitin sitä tapausta, jossa hallituksen toimesta, täällä paraikaa länkölevän oikeusministeri Söderholmin alotteesta ryhdyttiin vainoamaan sosialidemokraattisen puolueen valikirjallisuutta. Ja tässä ei tyydytty ainoastaan siihen, että otettiin takavarikkoon virallinen vaalijulistus, vaan sen lisäksi tuli sama kohtalo myöskin muiden julkaisujen osaksi, m.m. ermm, joka sisälsi miltei yksinomaan teknillisiä neuvoja vaalien toimeenpanemisessa. Tämänkin katsottiin olevan siksi vaarallisen, että se ankaitsi tulla takavarikkoon otetuksi ja senkin nojalla ryhdyttiin syytteitä tekemään. Tämä oikeusministeri Söderholmin alottama

ajojahti sosialidemokraattisen puolueen vaalijulistuksen ja muiden julkaisujen johdosta on kantanut sen hedelmän, että sen johdosta on nostettu syytteitä niin hyvin näiden julkaisujen laatijoita kuin niiden levittäjiä vastaan ja ainakin useampia kymmeniä kuukausia on jo nyt tuomittu vankeusrangaistusta ja useita kymmeniä tuhansia markkoja sakkorangaistusta näiden asiain johdosta.

Useimmilla täällä läsnäolevista edustajista ei ole tietysti havistusta-
kaan, mitä nämä vaaralliset julkaisut ovat sisältäneet. Kun ne julistettiin takavarikkoon otetuiksi, ei niitä ole edes kaikkiin työväenpiireihin onnistut-
tu levittämään, vaikka onneksi kyllä suurin osa painosta ennen takavarikkoa
jo kerittiin saattaa lukijain tietoon. Kun vaalijulistus siis on tuntematon,
lienee syytä joillakuilla sanoilla mainita, mitä se on sisältänyt. Tässä suh-
teessa riittänee aluksi ilmoitus, että siinä ei ole mitään kihoitusta rikol-
liseen toimintaan, ei mitään nykyään niin kuuluisia "kapinaan kihoitusylllytyk-
siä" eikä myöskään mitään muuta rikokseen yllyttävää tarkoitusta. Se sisältää
kauttaaltaan pelkkää arvostelua viime vuoden tapauksista ja tässä suhteessa
kohdistetaan aluksi huomio kaikkiin niihin kuolemantuomioihin ja muihin sur-
maamisiin, joita viimeksi kuluneen vuoden aikana laittomasti on tässä maassa
aiheutettu. Senjälkeen huomautetaan niistä kansalaisoikeuksien riistämistä,
joita osittain lainvastaisesti, osittain poikkeuslain nojalla on toimeenpan-
tu; kiinnitetään huomiota elintarvekysymykseen ja porvariston yrittämään val-
tiokaappaukseen ja selostetaan muutamalla rivillä täällä liian kauan istuneen
"puolikaseduskunnan häikäilemättömiä tekoja ja sortolakeja", niinkuin asian
rubriikki mainitsee. Kaiken tämän johdosta vedetään se johtopäätös, että kan-
san tuomio tulee lähestymään ja että vaaleissa tullaan kukistamaan vallalla
ollut porvaristodiktatuuri.

Kuten sanoin, asiallisesti sisältää tämä julistus yksinomaan arvostelua
vallassa olleen oikeiston toimenpiteistä. Arvostelun laadusta ja voimakkuudes-
ta saattaa kyllä olla eri mieliä, mutta tavallisesti valitaan rasva nahkan
mukaan, ja ne teot, joita julistuksella pyrittiin arvostelemaan, olivat senlaa-
tuisia, että meidän mielestämme miedompaa sanontatapaa ei juuri voinut käyttää.
Kun tästä asiasta nostettiin oikeusjuttu, olivat julistuksen laatijat tilaisuu-
dessa osoittamaan julistuksessa esitettyjen väitteitten paikkansa pitävyyden
ja luulen, että jokainen, joka haluaa ja viitsii vaivautua puolueettomasti tu-
tustumaan tähän asiaan, on pakotettu myöntämään, että julistuksessa ei löydy
yhtään ainosaa väärää tai valheellista sanaa, että kaikki siinä esitetyt väit-
teet ovat tosia. Kuten sanoin, jätän tähän ulkopuolelle arvostelun sanontatavan,
siitä tietenkin voi olla eri mieliä. Mutta vaikka julistuksen totuudenmukaisuus

näin tulikin osoitetuksi, ei se vaikuttanut mitään tuomioistuimiin, jotka oikeusministerin kiertokirjeellä tavallaan olivat tulleet sidotuiksi asiassa päättämään. Päätöksenä oli luonnollisesti langettava tuomio, toisille sakkoja, toisille vankeutta.

Tämä ainakin on semmoinen tapaus, jota ei voida selittää yksinomaan sillä, että edesvastuuttomat henkilöt ja pikkuvirkamiehet olisivat taitamattomuudesta ryhtyneet vaaleja häiritsemään. Tässä on eduskunnalle edesvastuullinen ministeri ryhtynyt virkavaltaansa väärinkäyttämään ja vaalien tuloksia väärentämään. Virkamiehestä, joka tällä tavalla väärinkäyttää virka-asemaansa, säättää valtiopäiväjärjestyksen 7 §, että hän menettää virkansa. Vaikkakaan ei juridisesti ottaisi asiaa tältä karmalta, laulisi parlamenttaarisesti hallituksessa maassa, jommoisesta kai Suomi tahtoo käydä, olevan semmoisen käytännön, että hallituksen jäsen, joka tällä tavalla rohkenee menetellä, hyvin nopeasti menettää tämän asemansa. Ainakin hän jokaisessa muussa kansanvaltaisessa hallituksessa maassa tulisi hyvin nopeasti nurin niskoin hallituksesta alas. Mutta meidän maassamme ei tapahdu tällaista. Päinvastoin näkevät edistysmieliset ja vapaamieliset keskustaryhmät hänet kyllin ansiokkaaksi astumaan vielä uudelleenkin muodostettuun hallitukseen ja olemaan heidän luottamushenkilönä tässä. Tämän konstateeraamisen minä katson erittäin tämän keskustelun arvokkaimmaksi tulokseksi.